

УДК 330

Ярослав Белас

Університет Томаша Бати в Зліні, Чеська Республіка

Юрій Білан

Національний університет харчових технологій

ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ПРИКЛАД ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ, СЛОВАЧЧИНИ ТА УКРАЇНИ

Jaroslav Belás, Yuriy Bilan

FORMATION OF SMALL ENTREPRENEURSHIP'S BUSINESS ENVIRONMENT IN CZECH REPUBLIC, SLOVAKIA AND UKRAINE

Малі підприємства стають все більш важливим компонентом економічного розвитку, займаючи значну частку національних економік по всьому світу. Бізнес-середовище малих і середніх підприємств (МСП) є темою теоретичних і практичних досліджень в Європейському Союзі та за його межами.

Згідно даних Європейської комісії за 2012 рік "джерелом життєвої сили" європейської економіки є 23 мільйони малих і середніх компаній, які охоплюють більше 98% середовища бізнесу. Вони забезпечують дві третини від загальної чисельності зайнятих у приватній сфері, і протягом останніх п'яти років вони створили близько 80% нових робочих місць. Ще вищий показник характерний для країн ЄС-15. Для прикладу в 2012 році частка МСП у загальній кількості діючих підприємств в Чеській Республіці становила 99,86%, тоді як частка доданої вартості – 53,81%. Частка працівників малого та середнього бізнесу в загальній чисельності зайнятих у сфері бізнесу в Чеській Республіці в 2012 році становила 59,43%. У Словаччині частка малих та середніх підприємств у загальній чисельності діючих підприємств становила 99,2%; в загальній зайнятості – 59,5%, частка доданої вартості – 55,6%, а частка малих та середніх підприємств в прибутку до сплати податків – 51,6%.

Згідно даних Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва у структурі вітчизняного підприємництва за розміром підприємств станом на початок 2013 року частка малих підприємств становила 94,3 %, що в цілому не відповідає європейським стандартам. На кінець 2012 року у секторі малого і середнього підприємництва було зайнято 7,5 млн. осіб, що складає 40 % зайнятого населення працездатного віку. У порівнянні з 2011 роком кількість зайнятих працівників у суб'єктів малого і середнього підприємництва зменшилася на 3 %.

Однією з найважливіших проблем для малих підприємств в Україні є фінансова неспроможність, яка виникає через обмеженість доступу до зовнішнього фінансування. Навіть до економічного спаду, деякі з малих підприємств мали проблеми з отриманням коштів, необхідних для росту та інновацій, а через фінансову кризу кредитування банками сповільнилося, і ця ситуація ще більше загострила існуючі проблеми малих підприємств.

Ключовою передумовою успішного управління і розвитку всіх підприємств є сприятливе бізнес-середовище, коли держава підтримує і захищає економічну конкуренцію, створює чіткі і стабільні правила, і ефективно забезпечує їх дотримання усіма учасниками ринку, мінімізуючи адміністративні бар'єри для підприємців. Позитивне сприйняття бізнес-ситуації суспільством означає зацікавленість у відкритті бізнесу, що в подальшому призведе до зростання ВВП і зайнятості. Побутує думка, що країни з кращими умовами для ведення бізнесу водночас досягають і вищого рівня життя.